Transportøkonomisk institutt
Stiftelsen Norsk senter for samferdselsforskning

ÅRSRAPPORT 2014

Forskning i bevegelse
1964 – 2014

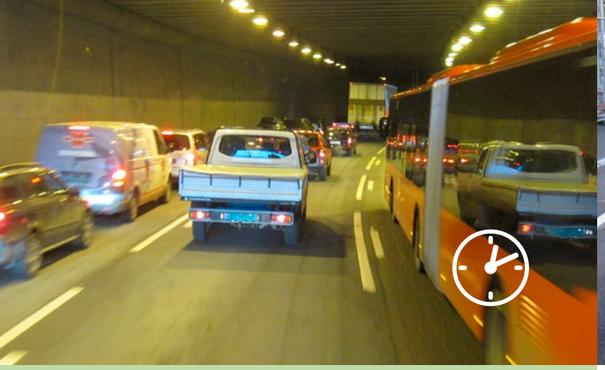

Innhold

Årsberetning 2014	4
Regnskap og økonomi	10
Noter til regnskapet	12
Revisors beretning	16
Ansatte 31.12.2014	17
Forskningsområder	18

Årsrapporten er redigert av Harald Aas
Utgivelse: 2014
Layout: Melkeveien Designkontor as
Portrettfoto: Svein Erik Dahl/Samfoto
Øvrige foto: Shutterstock, Fotolia og TØI

Om TØI

Visjon

Med glede og samarbeid skaper vi kunnskap om bærekraftig transport i Norge og internasjonalt.

Kjerneverdier

Instituttets virksomhet bygger på følgende kjerneverdier:

- Uavhengighet
- Etterrettelighet
- Glede og fellesskap

Verken oppdragsgivere eller andre interessegrupper kan styre konklusjonene i TØIs arbeider. Konklusjonene følger av den analysen som blir gjort og den kunnskap som framkommer gjennom prosjektet.

TØIs rapporter og resultater er som hovedregel offentlige. Både metode og resultater kan etterprøves. Forskerne arbeider sammen og deler kunnskap og kompetanse på tvers av faggrensene.

CIENS

Transportøkonomisk institutt har siden 2006 vært samlokalisert med sju andre forskningsinstitutter i Forskningsparken på Blindern i Oslo. Sammen utgjør forskningsinstituttene CIENS Forskningssenter for miljø og samfunn. Senterets mål er å bli et ledende nasjonalt og internasjonalt tyngdepunkt for tverr- og flerfaglig forskning om miljø og samfunn. Mer informasjon: www.CIENS.no

Stiftelsens vedtekter (utdrag)

1. TØI skal fungere som et nasjonalt senter for samferdselsforskning med ansvar for å drive og fremme denne forskningen til nytte for norsk samfunns- og næringsliv, nordisk og annet internasjonalt samarbeid. TØI skal formidle informasjon om forskningsresultater og bidra til at forskningsresultatene blir nyttiggjort i samfunnet gjennom samarbeid med brukerne.
2. TØI skal arbeide for en høy samferdselsfaglig kompetanse og en hensiktsmessig utnyttelse av de samlede forskningsressurser innen samferdsel gjennom samarbeid med andre forskningsinstitusjoner og undervisningssteder.
3. TØI skal gi medarbeiderne muligheter for faglig utvikling og dyktiggjøre dem for innsats innenfor og utenfor stiftelsen.

Instituttets ledergruppe

Gunnar Lindberg

Nina Ystehede

Michael Wøhlk Jæger Sørensen

Frode Longva

Kjell Werner Johansen

Harald Aas

Ledelse og organisasjon per 31.12.2014

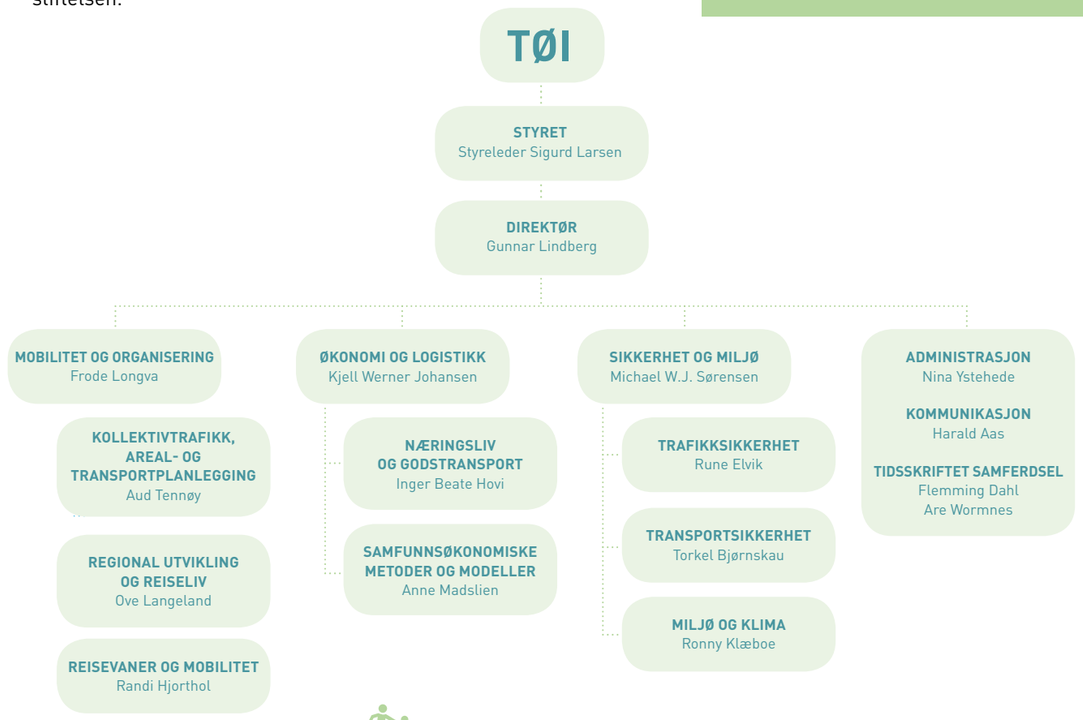

Årsberetning 2014

I 2014 feiret TØI 50-års jubileum. Oppsummering av året viser at instituttet er en vital jubilant, både faglig, økonomisk og når det gjelder arbeidsmiljø. Avslutning av det 5-årige forskningsprosjektet TEMPO om transport og klima var et av de faglige høydepunktene. Økonomisk kan instituttet vise til et overskudd på 3,1 mill. kr. I 2014 gjennomførte vi også en arbeidsmiljøundersøkelse som viser stor framgang sammenliknet med to år tilbake. Selve jubileet ble blant annet feiret med seiltokt på fullriggeren Christian Radich for instituttets ansatte samt stort jubileumsseminar og middag for oppdragsgivere og samarbeidspartnere i CIENS Toppsenter.

Transportøkonomisk institutt (TØI) er en stiftelse. Virksomhetsidéen er å utvikle og formidle kunnskap om samferdsel med vitenskapelig kvalitet og praktisk anvendelse. Visjonen til instituttet kan oppsummeres slik: Med glede og samarbeid skaper vi kunnskap om bærekraftig transport i Norge og internasjonalt. Kjerneverdiene til instituttet er uavhengighet, etterrettelighet, glede og fellesskap.

Publisering og formidling

2014 var preget av høy faglig aktivitet på alle instituttets forskningsområder.

Vitenskapelige artikler

TØIs forskere publiserte 45 artikler i vitenskapelige tidsskrifter med fagfellevurdering i 2014. I tillegg kommer 4 bidrag i bøker utgitt på forlag som er godkjent for kreditering innenfor ordningen med resultatbasert grunnbevilgning. Dette gir til sammen 52 publiseringspoeng i CRIStin, en økning på 27 prosent fra 2013. Publiseringspoengene er en del av grunnlaget for resultatbasert grunnbevilgning fra Norges forskningsråd.

Foredrag

Forskerne ved instituttet har også vært aktive allmennformidlere i 2014 ved å holde over 200 foredrag for brukermiljøene i Norge. I tillegg kommer om lag 80 foredrag på internasjonale konferanser. Instituttet arrangerer i samarbeid med Høgskolen i Molde TØI-kurset som er en ukes videreutdanning på masternivå innen samferdsel.

Rapporter

TØI-rapportene er en velkjent rapportserie innen transportforskningen og mange av instituttets oppdrag rapporteres gjennom slike rapporter. I 2014 utga instituttet 89 TØI-rapporter. I tillegg kommer publikasjoner fra EU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter. Instituttets rapporter og resultater er gratis tilgjengelig for alle interesserte på våre nettsider www.toi.no. Rapportene omtales som hovedregel på hjemmesiden med en liten artikkel og legges ut i fulltekst sammen med annet fagstoff, lenker til medieomtale av instituttets forskning etc. Nettstedet brukes aktivt av journalister, studenter og fagfolk. TØI bruker også Internett for publisering av Trafikksikkerhetshåndboken og oppslagsverket Tiltakskatalog.no.

	2014	2013
Artikler i internasjonale og norske tidsskrifter med fagfellevurdering	45	33
Publiseringspoeng iht NVI	51,8	40,7
Bidrag til konferanserapporter (presentasjoner)	6 (80)	13 (61)
Andel ansatte med doktorgrad	39 %	43 %
Avlagte doktorgrader	2	2
Antall TØI rapporter	89	43
TØI i media	3500	2800
Artikler i Samferdsel	56	49

Eksponering i mediene

TØI registrerer gjennom overvåkningstjenesten Retriever løpende hvor ofte instituttet er nevnt i mediene. Registreringen viser en meget høy eksponering sammenliknet med andre forskningsinstitutter. Instituttet eller instituttets forskere var referert i nær 1100 artikler i papiraviser og om lag 2400 artikler på avisenes internettsider i 2014. Dette er en økning på om lag 700 siteringer sammenliknet med året før. Eksponering gjennom radio og TV registreres ikke gjennom Retriever, men er også betydelig.

Tidsskriftet Samferdsel

Tidsskriftet Samferdsel er et viktig medium for å formidle forskningsresultater til brukerne, så vel fra TØI som fra andre forskningsinstitusjoner. Bladet trykker fagartikler basert på forskning og utredninger, bringer debatt om aktuelle temaer og holder leserne oppdatert med aktuelt småstoff fra samferdselssektoren. Bladet er en viktig kommunikasjonskanal mellom forskning og forvaltning og bidrar i betydelig grad til at forskningen blir formidlet til brukermiljøene. I 2014 har tidsskriftet arbeidet spesielt med å tilby elektronisk abonnement og å lage mer funksjonelle nettsider. Forskerne ved TØI skrev 56 artikler i tidsskriftet Samferdsel i 2014.

Faglige høydepunkter

Det femårige forskningsprosjektet TEMPO om transport og klima ble avsluttet i 2014 og representerte et faglig høydepunkt i året som gikk. Resultatene ble presentert på en todagers konferanse i juni og sluttrapporten fikk stor offentlig oppmerksomhet. TØI ser med forventning frem til Forskningsrådets nye program Transport 2025 som ble igangsatt i 2014.

Elektrifisering av bilparken

Resultatene fra TEMPO viser at vi kan kutte CO_2-utslippene fra bilparken med 50 prosent ved å forsterke klimaprofilen i engangsavgiften for personbiler og derved forsere overgangen til ladbare elektriske biler. Men en slik overgang vil ta anslagsvis 25-30 år fordi bare 5-6 prosent av bilparken skiftes ut hvert år. Innen 2020 er det derfor ikke realistisk å kutte mer enn 9-18 prosent av utslippene fra personbiler, tilsvarende mellom 0,6 og 1,2 millioner tonn CO_2 hvert år. Overgangen til ladbare biler vil gi store energibesparelser, siden elmotoren er rundt regnet tre ganger så energieffektiv som forbrenningsmotoren. Økte drivstoffavgifter, høyere bompenger eller bedre og billigere kollektivtransport er virkemidler med mer beskjedent potensial for klimagassreduksjon.

Klimavennlig jernbane

TEMPO har også studert hvordan godstransporten mellom Norge og Europa kan gjøres mer miljøvennlig. Godstransport med jernbane er energieffektivt, og gir klimabesparelser på rundt 85 prosent sammenlignet med godstransport på vei.

EU og medlemslandene gjør store investeringer for å overføre gods fra vei til jernbane. Men Norge får liten nytte av disse investeringene hvis ingenting gjøres med flaskehalsen Oslo-Göteborg. 90 til 95 prosent av godstransporten over Svinesund og Halden skjer med lastebil. I TEMPOs sluttrapport anbefales det blant annet å etablere en godsforbindelse mellom Isebakke nær Halden og Skee nær Strömstad. Dette vil gi en betydelig kapasitetsøkning til en relativ liten kostnad. Videre bør det opprettes såkalte «Rail Ports» på kontinentet slik at gods fra de store europeiske havneområdene kan lastes om og deretter føres på jernbane mot Norge.

Reisevaneundersøkelsen 2013/2014

I 2014 ble den nasjonale reisevaneundersøkelsen 2013/14 (RVU 2013/14) avsluttet. Omtrent 60 000 personer over 13 år er intervjuet. Dataene brukes som grunnlag for transportplanlegging på landsbasis, i fylker og regioner og er også et viktig datagrunnlag ved utarbeidelse av Nasjonal transportplan.

Reiseaktiviteten er i stor grad preget av våre daglige gjøremål. Vi foretar i gjennomsnitt ca 3,3 reiser pr dag, det samme som for fire år siden, men vi reiser lengre. I 2009 reiste vi i gjennomsnitt 42,1 kilometer pr dag og dette er økt til 47,2 kilometer pr dag i 2013/14. Mer enn halvparten av alle daglige reiser gjøres som bilfører, 55 prosent, mens bare åtte prosent foretas som bilpassasjer. Godt og vel en femtedel av de daglige reisene er til fots, fem prosent på sykkel og 10 prosent kollektivt. Kollektivtransporttilbudet er forbedret de siste årene. I 2013/14 er det 30 prosent som har et svært godt kollektivtilbud, det vil si at det er minst fire avganger per time og mindre enn én km til nærmeste holdeplass. Dette er en økning fra 26 prosent i 2009 (TØI-rapport 1383/2014).

Innfartsparkering

Etablering av innfartsparkering er et godt klimatiltak dersom det bidrar til å erstatte lange bilreiser med kollektivreiser. Forskning viser at lokaliseringen er svært viktig. Dersom tilbudet etableres i byregioner som har et vesentlig potensiale for byspredning eller regionforstørring, kan tilrettelegging for innfartsparkering føre til mer bilbruk. Tilgangen til innfartsparkering kan få folk til å

kjøre bil til stasjonen i stedet for å gå eller sykle, spesielt hvis det er gratis. Da kan utslippene øke.

Generelt sett er det også viktig at parkeringsplassen ikke lokaliseres slik at den genererer uønsket trafikk i sentrumsområder og fortrenger ønsket utbygging og aktiviteter (TØI-rapport 1366/2014).

Nytte av infrastrukturinvesteringer

TØI har på oppdrag fra NHO oppsummert sammenhengen mellom samferdselsinvesteringer og ringvirkninger, med særlig vekt på næringslivets nytte. En konklusjon er at utbedring av samferdselsinfrastruktur er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig betingelse for bærekraftige og attraktive regioner. I noen stedbundne næringer vil investeringer i samferdselsinfrastruktur kunne være en forutsetning for videre drift. I alle investeringsprosjektene som er studert har det vært observert trafikkvekst, men virkningene for det lokale næringslivet varierer fra negative til svært positive. Samvariasjonen mellom samferdselsinvesteringer, befolkningsvekst og vekst i antall arbeidsplasser er klar. Årsakssammenhengene er derimot mindre opplagte (TØI-rapport 1328/2014).

Økt kunnskapsgrunnlag om godstransport

I tilknytting til transportetatenes arbeid med en bred samfunnsanalyse av godstransport, har TØI sammen med Sitma AS og Møreforskning utarbeidet et bredt sammensatt faktagrunnlag om godstransportmarkedet.

Arbeidet er dokumentert i ni delrapporter som samlet gir en bred dekning av transport- og logistikkmarkedets sammensetning og utvikling, og de økonomiske og fysiske rammebetingelser som de ulike transportformer står overfor. Flere av analysene er basert på grunnlagsdata som ikke tidligere har vært tilgjengelig. Dette inkluderer blant annet analyser av ulike terminalers influensområde, laste- og lossetider for ulike havner og godskategorier, transportytelser for skip med ulike registerflagg, samt transportpriser og kostnadsstrukturer i ulike godsmarkeder.

Faktagrunnlaget inngår i kunnskapsgrunnlaget for Transportetatenes forslag til Nasjonal transportplan 2018-2027.

Ulykkesmodeller

TØI arbeider kontinuerlig med oppdatering og forbedring av Trafikksikkerhetshåndboken. I 2014 ble det inngått avtale om utgivelse på portugisisk. Dette viser at boken er på høyden internasjonalt og et viktig verktøy i trafikksikkerhetsarbeidet.

Flere av prosjektene i 2014 har gitt ny kunnskap som er innlemmet i boken. Et av dem er oppdatering og betydelig forbedring av modeller for å beregne antall ulykker på riks- og fylkesveger (rapport 1323/2014). Modellene benyttes blant annet til å utpeke vegstrekninger der de langsiktig forventede skadekostnadene er høyere enn på andre vegstrekninger.

Modellene har også vært benyttet i to før-og etterundersøkelser av automatisk trafikkontroll (ATK), en om punkt-ATK (rapport 1384/2014) og en om strekningsATK (rapport 1339/2014). Modellene ble her benyttet til å kontrollere for «regresjonseffekt» i ulykkestall, det vil si fjerne utslag av «tilfeldig» høye ulykkestall i førperioden. Studiene fant at begge former for ATK bidrar til å redusere antall ulykker, og da særlig redusere ulykker med drepte og hardt skadde.

Høy risiko for utenlandske lastebiler

Utenlandske lastebiler i Norge har om lag 2,5 ganger så høy ulykkesrisiko som norske lastebiler. Norske og danske godsbiler har lavest ulykkesrisiko, med 0,32-0,35 personskadeulykker per million kjørte km. Lastebiler fra de gamle EU-landene (EU15) har samlet sett den høyeste ulykkesrisikoen og lastebiler fra Polen og Baltikum har om lag dobbelt så høy ulykkesrisiko som de norske lastebilene.

Vinterkjøring kan forklare noe av forskjellen i risiko. Kjøretøy fra land utenfor Skandinavia har en større andel ulykker i vinterhalvåret enn kjøretøy fra Skandinavia. For utenlandske sjåfører ser det ut til å være spesielt krevende å kjøre på Vestlandet, i Trøndelag og Nord-Norge (TØI-rapport 1327/2014).

Eksternt samarbeid

Forskerne deltar i internasjonale nettverk gjennom ulike EU-prosjekter og verv i internasjonale organisasjoner og komiteer. En tredjedel av TØIs ansatte innehar redaktør- og refereeverv i fagtidsskrifter. På denne måten deler vi den kunnskapen vi skaper og holder oss oppdatert på de siste vitenskapelige resultatene.

Samtidig som det er en del av vår faglige utvikling, er det også en viktig garanti for våre nasjonale oppdragsgivere at den kunnskapen de innhenter, kommer fra et institutt som er konkurransedyktig internasjonalt, er oppdatert med hensyn til forskningsresultater i andre land og som holder god internasjonal standard.

Forskerne har mange prosjekter hvor man samarbeider med kollegaer utenfor TØI. Omlag halvparten av de vitenskapelige artiklene i 2014 er skrevet i samarbeid med forskere fra andre institutter eller universiteter.
Instituttet hadde i 2014 et betydelig europeisk fokus gjennom prosjektforberedelser til forskingsprogrammet Horizon 2020 og deltakelse i medlemsorganisasjonen ECTRI (European Conference of Transport Research Institutes) der TØI deltar i det forskningspolitiske samarbeidet. TØI medvirker også i FERSI (Forum ofthe European Road Safety Research Institutes) innen trafikksikkerhet. ECTRI og FERSI fungerer dessuten som arena for faglig samarbeid og konsortiedannelse overfor EUs rammeprogram for forskning.

TØI er en del av CIENS (Oslo Centre for Interdisciplinary Environmental and Social Research - Forskningssenter for miljø og samfunn www.ciens.no). CIENS består av syv selvstendige institutt og Universitetet i Oslo. I 2014 har det vært arbeidet med å etablere «CIENS Urban» – en satsing mot bærekraftig byutvikling.

I Forskningsrådets system tilhører instituttet miljøforskningsarenaen, noe som gir god anledning til strategiske satsinger (SIS) i samråd med instituttets viktigste oppdragsgivere. Instituttene på miljøforskningsarenaen har en strategisk samarbeidsorganisasjon, Miljøalliansen AS. TØI deltar også aktivt i samarbeidet innenfor Forskningsinstituttenes fellesarena (FFA), en paraplyorganisasjon for alle de anvendte forskningsinstituttene i landet.

Videre er TØI aktive i det nordiske samarbeidet gjennom blant annet medlemskap i forskningssentret SAFER i Gøteborg. Målet er å utvikle tverrfaglig kunnskap om samspillet mellom trafikanter, veg og kjøretøy med sikte på bedre trafikksikkerhet.

Kompetanse og kompetanseutvikling

TØI har et tverrfaglig miljø med mange ulike fagbakgrunner representert. Den største gruppen er økonomer, men også ingeniører, sosiologer, statsvitere, psykologer og geografer er godt representert, i tillegg til flere andre faggrupper. Instituttet legger stor vekt på kontinuerlig kompetanseheving blant de ansatte.

To TØI-medarbeidere har i løpet av 2014 avlagt doktorgrad. Susanne Nordbakke forsvarte den 4. juni sin avhandling "Alive and kicking. The study of mobility and welfare among elderly" for PhD-graden ved Universitetet i Oslo. Muhammad Juned Akhtar disputerte den 24. november ved NTNU, Institutt for Marin teknikk med avhandlingen "Improving the knowledge base for systematic management of fatigue and reduced vigilance among transport operators – Fatigue in Maritime Operations – Risk and Safety Controls".

TØI har som andre norske forskningsinstitutter en karrierevei for forskere gjennom et kompetansebasert stillingssystem med ekstern evaluering fra Forsker III, til Forsker II og Forsker I. I 2014 ble 3 medarbeidere evaluert som Forsker II. Instituttet legger i tillegg til rette for at forskere kan ta doktorgrad. Ved utgangen av 2014 har 30 av TØIs medarbeidere doktorgrad. Ytterligere 8 medarbeidere er i gang med doktorgradsstudier.
TØI legger vekt på å rekruttere studenter som kan skrive

mastergradsoppgave på våre fagområder. Instituttet tilbyr både veiledning og kontorplass.

Basisbevilgningen

TØIs muligheter til å ivareta og utvikle rollen som et vitenskapelig forskningsinstitutt, er avhengig av basisfinansieringen som gis via Norges forskningsråd. Basisbevilgningen gir avgjørende bidrag til kompetanseheving gjennom utvikling av det teoretiske og metodiske grunnlaget for våre kjerneområder samt doktorgradsarbeid og internasjonal publisering. Dette legger grunnlaget for faglig kvalitet på oppdragsforskningen og gir muligheter for internasjonale oppdrag, spesielt innenfor EUs rammeprogrammer.

Basisbevilgningen i 2014 besto av grunnbevilgning og strategiske instituttsatsinger (SIS). Dette utgjorde til sammen ca 15 prosent av TØIs brutto inntekter og 40 % av basisbevilgning nyttes til SIS-prosjekter.

50-års jubileum

Instituttet rundet i 2014 50 år. Det ble behørig feiret med jubileumsseminar og middag for oppdragsgivere og samarbeidspartnere torsdag 19. juni. Instituttet hadde også en egen ekstern seminarserie hvor vi presenterte forskningen vår. For de ansatte ble det arrangert en jubileumstur. I to døgn utfordret vi oss selv som medseilere på skoleskipet Christian Radich, en tur som hadde stor oppslutning og bidro til å sveise de ansatte ytterligere sammen i jubileumsåret.

Godt arbeidsmiljø

TØI gjennomførte våren 2014 en arbeidsmiljøundersøkelse. Resultatene fra undersøkelsen viste fremgang på de fleste viktige faktorer som motivasjon og arbeidsglede, kompetanseutvikling, kvalitet i arbeid og ledelse. TØI deltar i et samarbeid i instituttsektoren som gjør det mulig å sammenligne resultatene med sektoren for øvrig. TØI kom godt ut ved undersøkelsen i 2014. Instituttet har en målsetning om å gjennomføre arbeidsmiljøundersøkelser hvert annet år, og den forrige var i 2012. Undersøkelsen avdekker også at det er en utfordring ved TØI, som i instituttsektoren for øvrig, å finne en god balanse mellom krav og muligheter i prosjektarbeid.

TØI hadde ingen hendelser med personskade i 2014. Instituttet har ikke aktivitet som forurenser det ytre miljøet og har igangsatt en prosess for å sertifiseres som Miljøfyrtårn. Instituttet hadde 91 ansatte ved utgangen av 2014. Sykefraværet i 2014 var totalt på 3,3 %, mot 3,8 % i 2013. Langtidssykefraværet utgjorde 1,9 % i 2014, mot 2,5 % i 2013. Virksomheten er lokalisert i Forskningsparken i Oslo.

Instituttet har god balanse mellom kjønnene. Etter styrets vurdering foreligger det ikke grunn til å iverksette spesielle tiltak med tanke på å forebygge diskriminering.

God økonomi

Den samlede omsetningen i 2014 var på 124,8 mill. kr. Årsresultatet for 2014 ble 3,1 mill. kr. som tilføres annen egenkapital.

Utenlandske kontrakter i forbindelse med EU-prosjekter eksponerer TØI for noe valutarisiko, men instituttet har ikke inngått avtaler eller tatt opp lån i utlandet for å motvirke valutarisikoen, da den vurderes som forholdsvis begrenset. Instituttet har ikke lån, men betydelige midler plassert i finansmarkedet og er således eksponert for endringer i renter og avkastning.

Kredittrisikoen er lav, da instituttet i stor grad har det offentlige som kunde, og det har historisk sett vært lite tap på fordringer.

Instituttet har god soliditet og likviditet. I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er til stede. Stiftelsen er i en sunn økonomisk og finansiell stilling og har en egenkapitalandel på 62 %. Styret er ikke kjent med at det har inntruffet forhold som påvirker instituttets finansielle situasjon etter regnskapets avslutning.

Det ble utført 60,5 forskerårsverk ved instituttet i 2014. TØI legger vekt på aktiv rekruttering for å opprettholde og fornye kompetansen.

Instituttet fikk i 2014 nye prosjekter for 118 mill. kr. Forskningsrådet stod for 36 prosent av dette, inkludert basisfinansieringen på 18,3 mill. kr. Statens vegvesen var ellers den største oppdragsgiveren i 2014 og stod for 18 prosent av prosjektinngangen. Internasjonal aktivitet, hovedsakelig EU-prosjekter, utgjorde 7 prosent. Instituttet har en sunn prosjektøkonomi og har kontinuerlig oppmerksomhet rettet mot den faglige og administrative prosjektstyringen. Styret ser positivt på instituttets framtidige økonomiske og faglige muligheter.

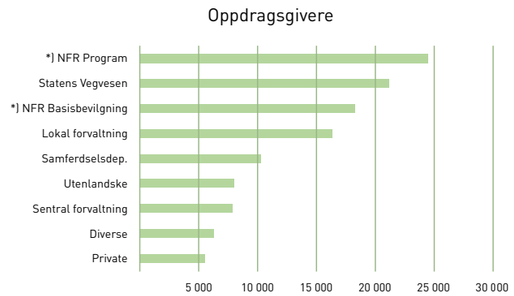

Organisering og daglig ledelse

Gunnar Lindberg er direktør for TØI. Administrasjonsavdelingen, som ivaretar økonomistyring, personalpolitikk og de øvrige administrative funksjonene ved instituttet, er blitt ledet av administrasjonssjef Nina Ystehede. Assisterende direktør Kjell Werner Johansen har ledet Avdeling for økonomi og logistikk. Michael Sørensen har ledet Avdeling for sikkerhet og miljø, og Frode Longva har ledet Avdeling for mobilitet og organisering. Harald Aas har vært kommunikasjonsleder.

Instituttets årsrapport for 2014 er tilgjengelig på TØIs hjemmeside www.toi.no.

Styret

TØIs styre har i 2014 hatt 4 møter. Styret har hatt følgende sammensetning:

Direktør Sigurd Larsen (styrets leder)
Førsteamanuensis Harald M. Hjelle (nestleder)
Direktør Jan Audun Larsen
Avdelningschef Pontus Matstoms
Professor Jane Summerton
Kommunaldirektør Anne Iren Fagerbakke
Forskningsleder Ronny Klæboe (ansattes representant)
Forskningsleder Inger Beate Hovi (ansattes representant)

Styret og ledelsen ved TØI takker alle medarbeiderne for arbeidsinnsatsen i 2014 og den positive atmosfæren som alle ansatte har medvirket til. Takket være stå-på-vilje fra alle ble det et veldig godt år både faglig og økonomisk.

Styreleder
Sigurd Larsen

Oslo, 5. mars 2015

Harald M. Hjelle
Kjersti Visnes Øksenholt
Pontus Matstoms
Sigurd Larsen (Styrets leder)
Inger Beate Hovi
Jan Audun Larsen
Anne Iren Fagerbakke
Jane Summerton

*) Norges forskningsråd

Regnskap og økonomi

Resultatregnskap pr 31.12.2014

Driftsinntekter	Note	2014	2013
Driftsinntekter	1,3	124 795 791	96 698 728
Netto driftsinntekter		**124 795 791**	**96 698 728**
Direkte prosjektutlegg		29 187 578	17 421 848
Netto driftsinntekter		**95 608 213**	**79 276 879**
Driftskostnader			
Personalkostnader	2,9	75 727 270	67 905 768
Andre driftskostnader	3	14 099 869	13 403 526
Ordinære avskrivninger	4	1 200 440	878 106
Sum driftskostnader		**91 027 579**	**82 187 399**
Driftsresultat		**4 580 634**	**-2 910 520**
Finansposter			
Finansinntekter	5	342 853	1 436 154
Finanskostnader	5	489 937	55 615
Netto finansposter		**-147 084**	**1 380 539**
Resultat før skatt		**4 433 549**	**-1 529 981**
Skattekostnad	11	1 357 802	52 978
Årsresultat		**3 075 747**	**-1 477 003**

Årsresultatet på kr 3 075 747 tilføres annen egenkapital.

Balanse pr 31.12.2014

Eiendeler	Note	2014	2013
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Utstyr og inventar	4	3 517 628	3 109 913
Sum varige driftsmidler		**3 517 628**	**3 109 913**
Finansielle anleggsmidler			
CIENS Eiendom	7	21 969 592	21 969 592
Andre aksjer	7	71 850	71 850
Overfinansiering pensjonsforpliktelse	9	18 762 088	16 077 230
Sum finansielle anleggsmidler		**40 803 530**	**38 118 672**
Sum anleggsmidler		**44 321 158**	**41 228 585**
Omløpsmidler			
Prosjekter i arbeid	6	9 948 808	11 204 284
Kontanter, bank, korts.fordr.			
Kundefordringer	6	6 132 174	4 548 566
Andre kortsiktige fordringer		1 483 784	1 282 157
Plasserte midler	8	14 850 127	15 116 898
Bank	8	24 656 895	24 033 773
Sum kontanter, bank, korts.fordr.		**47 122 981**	**44 981 393**
Sum omløpsmidler		**57 071 789**	**56 185 677**
Sum eiendeler		**101 392 947**	**97 414 262**

Balanse fortsetter fra forrige side

Egenkapital og gjeld	Note	2014	2013
Egenkapital			
Grunnkapital		30 000 000	30 000 000
Annen egenkapital	10	32 590 909	29 515 163
Sum egenkapital		**62 590 909**	**59 515 163**
Gjeld, avsetning			
Pensjonsforpliktelser AFP	9	25 061	254 009
Utsatt skatt	11	1 357 802	-
Sum langsiktig gjeld og forpliktelser		**1 382 863**	**254 009**
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		3 551 375	2 661 755
Forskudd fra oppdragsgivere		15 791 520	19 284 872
Påløpt lønn vedr flexitid, ferie mv		9 806 806	8 768 346
Skyldig arbeidsgiveravgift, skatter		7 997 837	6 896 585
Annen kortsiktig gjeld		271 636	33 534
Sum kortsiktig gjeld		**37 419 174**	**37 645 091**
Sum gjeld		**38 802 037**	**37 899 100**
Sum egenkapital og gjeld		**101 392 947**	**97 414 262**

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2014	2013
Resultat før skattekostnad	4 433 549	-1 477 003
Avskrivninger	1 200 440	878 106
Endring pensjon	-2 913 806	-678 098
Endring andre avsetninger	-10 962	-215 774
Endringer i prosjekter, kundefordringer og lev.gjeld	402 822	-3 037 419
Endring i andre tidsavgrensningsposter	-1 115 536	-1 998 130
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	1 996 507	-6 528 317
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Kjøp av anleggsmidler	-1 608 155	-609 719
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-1 608 155**	**-609 719**
Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
Endring langsiktige fordringer	-32 000	151 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	**-32 000**	**151 000**
Netto endring i likviditet	**356 352**	**-6 987 037**
Kontanter, bank og plasserte midler 1.1.	39 150 671	46 137 708
Kontanter, bank og plasserte midler 31.12.	39 507 022	39 150 671
Netto endring	**356 352**	**-6 987 037**

Oslo, 5. mars 2015

Harald M. Hjelle

Kjersti Visnes Øksenholt

Ingér Beate Hovi

Jan Audun Larsen

Pontus Matstoms

Sigurd Larsen (Styrets leder)

Anne Iren Fagerbakke

Jane Sukmerton

Noter til regnskapet 2014

Note 0 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven 1998. Det er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld
Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er uansett klassifisert som omløpsmidler. De utestående fordringer for EU-prosjekter er av forsiktighetsgrunner vurdert til opptrekkskurs. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Langsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Kortsiktig gjeld oppskrives ikke til virkelig verdi som følge av renteendring.

For plasseringer i fonds benyttes markedsverdi som bokført verdi. Enkelte poster er vurdert etter andre regler, og redegjøres for nedenfor.

Varige driftsmidler
Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er som hovedregel fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Fordringer
Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Pensjoner
Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene for AFP.

Inntektsføring
Prosjektinntekter beregnes ut fra førte timer og øvrig belastning på prosjektene. Det avsettes for pågående, ikke fakturerte prosjekter. Forskudd, hvor motytelsen ikke er levert, blir periodisert (ført som gjeld).

Kontantstrømoppstilling
Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Skatt
Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på alle forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig verdi på eiendeler og gjeld. Utsatt skatt er beregnet med 27 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattemessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret.

Note 1 Driftsinntekter

	2014	2013
Grunnbevilgning fra NFR	13 126 000	11 931 000
Strategiske Instituttsatsninger (SIS) fra NFR	5 140 000	5 955 000
Prosjektinntekter	101 759 412	71 451 108
Prosjektinntekter utland	3 716 753	6 197 378
Tidsskriftet Samferdsel	919 332	1 028 451
Andre inntekter	134 294	135 791
Sum driftsinntekter	**124 765 791**	**96 698 728**

Note 2 Lønnskostnader

	2014	2013
Lønn	55 732 953	50 424 198
Arbeidsgiveravgift	9 508 180	8 419 220
Pensjonskostnader	7 194 176	6 486 347
Andre ytelser	2 412 326	1 592 455
Lønn, honorar ikke ansatte	879 636	983 548
Sum	**75 727 270**	**67 905 768**
Antall årsverk pr 31.12	74	73

Følgende poster inngår i lønnskostnaden:		
Styret	243 000	262 000
Instituttsjef/Direktør	1 067 558	939 871
Pensjonspremie for instituttsjef/direktør	188 714	143 297

Revisor:
Revisjonshonorar for 2014 er kr 87.000 ekskl. mva.
Bistand likningspapirer mv for 2014 er kr 10.500 ekskl. mva.
Revisjonshonorar for 2014 knyttet til prosjektrevisjon utgjør kr 14.900 ekskl. mva.
Annen bistand fra revisor for 2014 kr 7.500 ekskl. mva.

Note 3 Samferdsel

	2014	2013
Salg av abonnementer	622 226	753 569
Salg av annonser o a	47 106	24 882
Bidrag fra Samferdselsdepartementet	250 000	250 000
Sum inntekter	**919 332**	**1 028 451**
Honorar	198 100	250 761
Produksjon og utsendelse	621 357	660 600
Sum kostnader	**819 457**	**911 361**
Dekningsbidrag	99 875	117 090

TØI dekker kostnader til redaktør, sekretær og lokaler med mer.

Note 4 Varige driftsmidler

	Verdi pr 01.01.2014	Tilgang	Salg drifts-middel	Ordinære avskriv-ninger	Verdi pr 31.12.2014
Inventar/ Innredning	2 390 119	296 143		-406 718	2 279 545
IT.utstyr	719 794	1 312 011		-793 722	1 238 083
Sum	**3 109 913**	**1 608 155**	**-**	**-1 200 440**	**3 517 628**

	IT-utstyr	Utstyr	Inventar	Innredning	Bygget
Avskrivningstid	3 år	5 år	8 år	10 år	100 år

Note 5 Finansinntekter/-kostnader

Finansinntekter omfatter renteinntekter på plassering i bank, fonds, kursgevinst, valutagevinst og lån til ansatte. Finanskostnader utgjør rentekostnader, valutatap og kurstap på plasserte midler i aksjer og fond.

Finansinntekter	2014	2013
Renteinntekter	165 861	143 620
Agiogevinst	22 370	312 460
Kursgevinst fond	154 623	980 074
Sum finansinntekter	**342 853**	**1 436 154**

Finanskostnader		
Annen rentekostnad	14 418	2 770
Disagio	54 200	52 845
Tap på aksjer	421 319	
Sum finanskostnader	**421 937**	**55 615**
Sum finansposter	**-147 084**	**1 380 539**

Note 6 Prosjekter i arbeid og kundefordringer

Pr. 31.12.14 omfatter denne posten:

Prosjekter i arbeid	
Prosjekter i arbeid	10 443 118
Mulig tap på nasjonale og internasjonale prosjekt	-494 310
Sum	9 948 808

Prosjekter i arbeid er vurdert til salgspris fratrukket en avsetning på kr 494 310 for å møte mulige tap.

Pr. 31.12.14 omfatter denne posten:

Kundefordringer	
Kundefordringer	6 182 174
Mulig tap på kundefordringer	-50 000
Sum	6 132 174

Instituttet har gjort en generell delkrederavsetning på kr 50 000 til dekning av uforutsette tap på utestående fordringer.

Note 7 Eiendeler CIENS Eiendom KS/AS

Anleggsmidler	Eier-andel	Selskapskapital	Andel ordinær kapital	Andel aksjekapital	Betalt overkurs	Ikke innkalt selskapskapital	Bokført verdi
Ciens Eiendom KS	23,98 %	45 366 000	18 757 752		9 844 309	-7 878 256	20 723 805
Ciens Eiendom AS	26,63 %	7 520 000		27 700	1 218 087		1 245 787
Miljøforskningssenteret AS			42 850				42 850
Ciens AS			15 000				15 000
Instidata AS			14 000				14 000
Sum		**52 886 000**	**18 829 602**	**27 700**	**11 062 396**	**-7 878 256**	**22 041 442**

TØI har en gjensidig bindende fremleieavtale med Forskningsparken AS som utleier, fra 01.10.2006 til 30.09.2021. Utleier har rett til å forlenge sin leieavtale med huseier, CIENS Eiendom ANS. Dersom utleier forlenger sin avtale med huseier, har TØI tilsvarende rett til å forlenge leieforholdet.

TØIs eierandel i Miljøforskningssenteret er 12,9 %. Det er inngått garantiavtale mellom aksjonærene i selskapet om fordeling av økonomisk ansvar for det tilfelle hvor kostnadsoverskridelser i forbindelse med ferdigstillelsen av CIENS-bygget overstiger opprinnelig kalkyle. Ansvaret er fordelt proratarisk i henhold til eierbrøk.

Note 8 Bank, plasseringer

Av innskudd i bank pr 31.12.14, er kr 3 002 468 bundne midler avsatt til skattetrekk.

TØI har i løpet av driftsåret hatt plasseringer i pengemarkedsfond og obligasjoner. Plasserte midler er vurdert til markedsverdi pr 31.12.14.

Plasserte midler	Ansk. kost	Bokført verdi 01.01.14	Balanseført verdi 31.12.14	Anskaffelse 2014	Avgang 2014	Årets gevinst/tap	Gevinst/tap siden anskaffelse
Storebrand Rente+	8 394 628	9 190 945	8 345 493		1 000 075	154 623	-49 135
Alfred Berg Høyrente	5 929 103	5 925 953	5 246 529			-399 424	-402 574
Storebrand Obligasjon+	1 009 476		978 105	1 000 000		-31 371	-31 371
Sum	**15 333 207**	**15 116 898**	**14 850 127**	**1 000 000**	**1 000 075**	**-266 696**	**-483 080**

Note 9 Pensjonsforpliktelser

TØI har pensjonsordninger som pr 31.12.14 omfatter i alt 75 yrkesaktive og 36 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Instituttets pensjonsordning tilsvarer minimumskravene i forhold til det som tilsvarer OTP. Den kollektive pensjonsavtalen er finansiert ved fondsoppbygging organisert i DnB AS. De økonomiske forutsetningene er i tråd med Regnskapsstiftelsens anbefalinger (NRS).

Pensjonsordning

Beløp i hele NOK	2014	2013
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	4 775 105	4 081 146
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	3 597 295	3 122 164
Administrasjonskostnader	815 170	621 612
Avkastning på pensjonsmidler	-3 677 597	-2 939 397
Resultatført aktuarielt tap/(gevinst)	1 691 945	1 205 420
Periodisert arbeidsgiveravgift	776 906	688 859
Netto pensjonskostnad	**7 978 824**	**6 779 803**

Økonomiske forutsetninger for beregningene av pensjonskostnaden	31.12.2014	31.12.2013
Diskonteringsrente	2,30 %	4,10 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,20 %	4,40 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,75 %	3,75 %
Årlig forventet G-regulering	2,50 %	3,50 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	0,00 %	0,60 %

Pensjonsforpliktelsen	31.12.2014	31.12.2013
Påløpte pensjonsforpliktelser (DBO)	109 054 906	88 801 239
Pensjonsmidler til markedsverdi	87 974 916	80 378 705
Påløpte pensjonsforpliktelser (DBO) ekskl. AGA	-21 079 990	-8 422 533
Arbeidsgiveravgift	-2 972 279	-1 187 577
Påløpte pensjonsforpliktelser inkl. AGA	-24 052 269	-9 610 110
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	42 814 357	25 687 340
Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. AGA	**18 762 088**	**16 077 230**

AFP

Beløp i hele NOK	2014	2013
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	2 625	13 599
Resultatført aktuarielt tap/(gevinst)	-106 122	66 013
Periodisert arbeidsgiveravgift	370	1 918
Netto pensjonskostnad	**-103 127**	**81 530**

Økonomiske forutsetninger for beregningene av pensjonskostnaden	31.12.2014	31.12.2013
Diskonteringsrente	2,30 %	4,10 %
Årlig forventet regulering av pensjoner under utbetaling	1,75 %	2,75 %

Pensjonsforpliktelsen	31.12.2014	31.12.2013
Påløpte pensjonsforpliktelser (DBO)	28 104	119 168
Påløpte pensjonsforpliktelser (DBO) ekskl. AGA	-28 104	-119 168
Arbeidsgiveravgift	-3 963	-16 803
Påløpte pensjonsforpliktelser inkl. AGA	-32 067	-135 971
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	7 006	-118 039
Netto balanseført pensjonsforpliktelse inkl. AGA	**-25 061**	**-254 009**

Note 10 Endring i egenkapital 2014

	EK pr 01.01	Årets resultat	EK pr 31.12
Grunnkapital	30 000 000		30 000 000
Annen egenkapital	29 515 163	3 075 747	32 590 909
Sum	**59 515 163**	**3 075 747**	**62 590 909**

Note 11 Skatt

I de tilfeller Transportøkonomisk institutts inntekter fra bidragsforskning overstiger 50% av instituttets inntekter beregnes skatten av et grunnlag tilsvarende øvrige inntekter. For 2014 utgjør øvrige inntekter 45% av instituttets totale omsetning.

	2014	2013
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	-	-
Endring utsatt skatt	1 357 802	-
Årets totale skattekostnad	1 357 802	-
Betalbar skatt i årets skattekostnad fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	4 433 549	-1 529 981
Permanente forskjeller	1 620 373	-1 118 758
Endring midlertidige forskjeller	-2 986 441	-874 095
Andel ikke skattepliktig resultat	-1 687 115	1 867 103
Utnyttet underskudd til fremføring	1 380 366	-
Grunnlag betalbar skatt	-	-1 655 731
Betalbar skatt på årets resultat (27 %)	-	-
Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt		
Forskjeller som utlignes:		
Anleggsmidler	-4 520	-77 093
Pensjonsmidler	18 737 027	15 823 221
Omløpsmidler	-528 329	-45 311
Underskudd til fremføring	-13 175 281	-14 555 647
Forskjeller som ikke inngår	-	1 145 170
Sum	5 028 897	
Utsatt skatt	1 357 802	

Revisors beretning

LUNDES Revisjonskontor DA

Til styret i
Transportøkonomisk institutt

REVISORS BERETNING FOR 2014

Uttalelse om årsregnskapet
Vi har revidert årsregnskapet for Transportøkonomisk institutt som viser et overskudd på kr. 3.075.747,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet
Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Transportøkonomisk institutt per 31. desember 2014 og av resultatet og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Dronningens gate 6, 0152 Oslo
Tlf.: 22 00 45 00 - Fax: 22 42 00 55
E-mail: firmapost@lundes-revisjon.no
Revisornr.: 971 142 952
Bankgiro 6030.05.53128

LUNDES Revisjonskontor DA

Uttalelse om øvrige forhold
Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om utdelinger og forvaltning
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000, mener vi stiftelsen er forvaltet og utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, den 5. mars 2015

Erik A. Bell
Statsautorisert revisor

Ansatte 31.12.2014

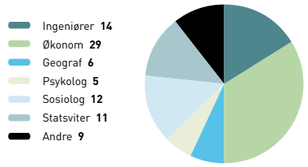

Direktør

Lindberg Gunnar,		Samfunnsøkonom

Administrasjonsavdelingen

Aas, Harald	Kommunikasjonsleder	Statsviter
Dahl, Flemming	Redaktør. tidsskriftet Samferdsel	Journalist
Ekstrøm, Tove Killingmoe	Sekretær	
Hansson, Lars	IT-leder	
Jacobsen, Linda	Prosjektkoordinator	Siviløkonom
Johansen, Svein	Servicemedarbeider	
Kjelstrup, Lisbeth	Økonomikonsulent	
Oulie, Ulla Nørgaard	Bibliotekleder/Vevansvarlig	
Refstie, Espen	Økonomileder	Siviløkonom
Rømming, Trude Christin	Sekretær	
Strømmen, Anne-Lise	Personalkonsulent	
*Vinsrygg, Vivill	Kommunikasjonsrådgiver	Statsviter
Voll, Nils Gaute	IT-konsulent og forsker	Matematiker
**Wettergreen, Unni	Sekretærleder	
Wormnes, Are	Redaktør. tidsskriftet Samferdsel	Journalist
Ystehede, Nina	Administrasjonssjef	Siviløkonom

Avdeling for mobilitet og organisering

Aarhaug, Jørgen	Forsker II	Samfunnsøkonom
Christiansen, Petter	Forsker	Statsviter
Denstadli, Jon Martin	Forsker I	Siviløkonom hae
Dybedal, Petter	Forsker II	Samfunnsøkonom
Engebretsen, Øystein	Forsker II	Samfunnsgeograf
Farstad, Eivind	Konstituert Forskningsleder	Siviløkonom
Fearnley, Nils	Forsker II	Transportøkonom
*Gundersen, Frants	Forsker II	Sivilingeniør
Hanssen, Jan Usterud	Forsker II	Sivilingeniør
Haukeland, Jan Vidar	Forsker I	Sosiolog
Hjorthol, Randi	Forskningsleder	Sosiolog
Jacobsen, Jens Kristian Steen	Forsker I	Sosiolog
Julsrud, Tom Erik	Forsker II	Sosiolog
Krogstad, Julie Runde	Forsker	Statsviter
Landa-Mata, Iratxe	Forskningsassistent	Bachelor degree in Turisme
Langeland, Ove	Forskningsleder	Sosiolog og statsviter
Leiren, Merethe Dotterud	Forsker II	Statsviter
Longva, Frode	Avdelingsleder	Sosiolog
Nordbakke, Susanne	Forsker II	Sosiolog
*Nore, Njål	Forsker	Geograf
Olsen, Silvia J.	Forsker	Statsviter
Ramjerdi, Farideh	Forsker I	Sivilingeniør
Skollerud, Kåre H.	Forsker	Sosiolog
Strand, Arvid	Forsker I	Sivilingeniør
Tennøy, Aud	Forskningsleder	Sivilingeniør
*Uteng, Tanu Priya	Forsker II	Statsviter
**Vågane, Liva	Forsker II	Samfunnsgeograf
Øksenholt, Kjersti Visnes	Forsker	Geograf

Avdeling for sikkerhet og miljø

**Akhtar, Muhammad Juned	Forsker	Sivilingeniør
Amundsen, Astrid Helene	Forsker II	Geograf
Assum, Terje	Forsker I	Sosiolog
Bjørnskau, Torkel	Forskningsleder	Statsviter
*de Jong, Tineke	Forsker	Arkitekt
Elvebakk, Beate	Forsker II	Filosof
Elvik, Rune	Forskningsleder	Statsviter
Figenbaum, Erik	Forsker II	Sivilingeniør
Fyhri, Aslak	Forsker I	Miljøpsykolog
Hagman, Rolf	Forsker II	Sivilingeniør
Høye, Alena	Forsker II	Dr i samfunns-vitenskap
Klæboe, Ronny	Forskningsleder	Psykolog
Kolbenstvedt, Marika	Forsker I	Sosiolog
Meyer, Sunniva Frislid	Forsker II	Statsviter
Nenseth, Vibeke	Forsker II	Sosiolog
Nævestad, Tor-Olav	Forsker II	Sosiolog
Phillips, Ross Owen	Forsker II	Psykolog
Sagberg, Fridulv	Forsker I	Psykolog
*Sundfør, Hanne Beate	Juniorforsker	Samfunnsviter
Sørensen, Michael Wøhlk Jæger	Avdelingsleder	Sivilingeniør
Tønnesen, Anders	Forsker	Samfunnsgeograf
Vaa, Truls	Forsker I	Psykolog
Veisten, Knut	Forsker I	Samfunnsøkonom
*Weber, Christian	Forsker	Fysiker

Avdeling for økonomi og logistikk

Andersen, Jardar	Forsker II	Sivilingeniør
**Bai, Yu	Forsker	Siviløkonom
Caspersen, Elise	Forsker	Samfunnsøkonom
Eidhammer, Olav	Forsker	Samfunnsøkonom
Eriksen, Knut Sandberg	Forsker II	Samfunnsøkonom
Flügel, Stefan	Forsker	Samfunnsøkonom
Fridstrøm, Lasse	Forsker I	Siviløkonom
Grue, Berit	Forsker	Ingeniør
Halse, Askill Harkjerr	Forsker	Samfunnsøkonom
Hansen, Wiljar	Forsker	Samfunnsøkonom
Hovi, Inger Beate	Forskningsleder	Samfunnsøkonom
**Jean-Hansen, Viggo	Forsker II	Samfunnsøkonom
Johansen, Bjørn Gjerde	Forsker	Samfunnsøkonom
Johansen, Kjell Werner	Assisterende direktør	Samfunnsøkonom
Killi, Marit	Forsker II	Samfunnsøkonom
Kwong, Chi Kwan	Forsker	Sivilingeniør
Ludvigsen, Johanna	Forsker I	Siviløkonom hae
Madslien, Anne	Forskningsleder	Sivilingeniør
Minken, Harald	Forsker II	Samfunnsøkonom
Rødseth, Kenneth Løvold	Forsker II	Samfunnsøkonom
Steinsland, Christian	Forsker II	Sivilingeniør
Thune-Larsen, Harald	Forsker II	Samfunnsøkonom
*Wangsness Paal, Brevik	Forsker	Samfunnsøkonom
Østli, Vegard	Forsker	Samfunnsøkonom

* ansatt i 2014	8
** sluttet i 2014	4
Antall ansatte 31.12.2014	91
Antall forskere 2014	76
Antall forskere med doktorgrad 2014	30

Forskningsområder

Instituttets virksomhet er organisert i ulike forskningsområder. Hvert av dem ledes av en forskningsleder.

Kollektivtrafikk, areal- og transportplanlegging

Aud Tennøy *Forskningsleder*
ate@toi.no

Langsiktig areal- og transportplanlegging er selve nøkkelen til å skape et bærekraftig transportsystem. Kollektivtransport er et sentralt virkemiddel for å gjøre transportsektoren mer miljøvennlig og for å løse kapasitetsproblemene i og rundt byene.

Innenfor forskningsområdet studerer vi planlegging, beslutningsprosesser, organisering og iverksetting av tiltak som påvirker befolkningens transport- og arealbruk.

Forskningsområdet studerer blant annet systemene som definerer areal- og transportutviklingen, plan- og beslutningsprosessene som foregår innenfor disse systemene og hvordan dette påvirker den konkrete utviklingen av arealbruken og transportsystemene. Vi studerer også hvilke effekter og konsekvenser dette har, og hvordan dette påvirker mulighetene til å nå ulike politiske målsettinger knyttet til miljø, klima, bymiljø, velferd, universell utforming og kostnader.

Miljø og klima

Ronny Klæboe *Forskningsleder*
rk@toi.no

Person- og godstransport innebærer betydelige lokale miljøbelastninger og står for omkring en tredjedel av Norges utslipp av klimagasser. Forskningsområdet omfatter studier av hvordan lokale belastninger kan reduseres, blant annet ved å utvikle verktøy til støtte for befolkning, virksomheter og myndigheter som vil beskytte og forbedre nabolag og bymiljø.

Viktige temaer er hvordan vi som individer takler miljøbelastninger og de helsemessige konsekvensene av for eksempel luftforurensning og støy, samt hvor effektive ulike tiltak er når transportomfanget samtidig øker.

Forskningsområdet omfatter også arbeid innen europeisk støyforskning, utvikling av miljøindikatorer, evaluering av store infrastrukturtiltak og miljøsatsinger, politiske prosesser for å fremme miljøvennlig mobilitet, etablering av internasjonale jernbanekorridorer, kunnskapsoppbygging om miljøteknologi samt forskning på beredskap mot ekstremvær.

Tiltakskatalog.no er et nettsted om transport, miljø og klima som redigeres av TØI og som gir viktig informasjon om tiltak som kan redusere miljøulempene fra transport.

Næringsliv og godstransport

Inger Beate Hovi *Forskningsleder*
ibh@toi.no

Næringslivet i Norge er avhengig av god infrastruktur og effektiv godstransport. Forskningsområdet omfatter studier av næringslivets logistikkostnader, konkurranseflater mellom transportmidlene, varestrømmer og framtidig godstransportomfang. Kunnskapen er viktig for myndighetene blant annet i arbeidet med Nasjonal transportplan.

Videre studeres ulike forretningsmodeller og hvordan konkurranse kan bidra til økt effektivitet i godstransporten. Lokalisering av terminaler og utredning av distribusjonsløsninger i byområder samt internasjonal logistikk er andre viktige temaer.

Samfunnsøkonomiske metoder og modeller

Anne Madslien *Forskningsleder*
am@toi.no

Forskningsområdet omfatter utvikling og tilrettelegging av metoder, modeller, enhetspriser med videre til bruk i analyser i transportsektoren.

Et viktig formål er å dekke transportetatenes behov for ulike strategiske planleggingsverktøy for person- og godstransport. Disse verktøyene brukes til analyser av investeringer og andre virkemidler i arbeidet med Nasjonal transportplan. Tiltakenes effekt på transportomfang, transportmiddelfordeling, økonomisk effektivitet og miljø er sentrale tema.

Vi gjennomfører samfunnsøkonomiske analyser av konkrete tiltak og kvalitetssikrer analyser gjennomført av andre. Sammen med Dovre group as har vi rammeavtale om kvalitetssikring av konseptvalg ved store statlige investeringer.

Regional utvikling og reiseliv

Ove Langeland *Forskningsleder*
ola@toi.no

Eivind Farstad *Konstituert Forskningsleder*
efa@toi.no

Forskningsområdet omfatter samspillet mellom regional utvikling, kommunikasjoner og reiseliv. TØI har utført forskning og utredning for reiselivet siden 1960-årene.

Aktiviteten er hovedsak bygd opp omkring etterspørselssiden, herunder turisters atferd, mobilitet, preferanser og reisemotiver. Landskapsopplevelser, aktiviteter og naturbasert reiselivsutvikling er andre viktige forskningsområder. I tillegg utføres økonomiske ringvirkningsstudier og kartlegging av den utenlandske reisetrafikken i Norge.

De regionale analysene omfatter blant annet virkninger av infrastrukturinvesteringer, bosettingsmønster, tettstedsstruktur, transportutvikling, omland for kjøpesentre, flyplasser, turistattraksjoner mv. samt regionale effekter av nasjonal transportpolitikk.

Reisevaner og mobilitet

Randi Hjorthol *Forskningsleder*
rh@toi.no

Forskningsområdets formål er å etablere kunnskap om folks mobilitet og reisevaner. Resultatene brukes blant annet av myndighetene til planlegging på ulike nivåer innen samferdselsektoren.

Viktige temaer er de samfunnsmessige betingelsene for reiseaktivitet, utvikling av teorier for å forstå slik aktivitet og forbedre metodene for å kartlegge persontransport. . Forskningsområdet omfatter studier av alle typer reiser, både private og nærings-tilknyttede, korte og lange. Det tar også opp samspillet mellom den fysiske og den virtuelle mobiliteten.

TØI har siden starten hatt ansvaret for den nasjonale reisevaneundersøkelsen som blir gjennomført hvert fjerde år. Metodeutvikling, gjennomføring og analyser av data har vært en viktig aktivitet både for for denne og andre reisevaneundersøkelser.

Transportsikkerhet

Torkel Bjørnskau *Forskningsleder*
tbj@toi.no

I løpet av de senere år har TØI utvidet sikkerhetsforskningen både når det gjelder temaer og transportformer. Aktiviteten er samlet i et eget forskningsområde «Transportsikkerhet». Formålet er å utvide kunnskapen og kompetansen om risiko og sårbarhet i transport.

Området dekker alle fire transportgrener – luft, sjø, bane og vei, og fokuserer på både sikkerhet («safety») og sikring («security»). Forskningen fokuserer både på enkeltaktørers handlinger og organisasjonsmessige, tekniske og strukturelle rammebetingelser.

Den omfatter blant annet evalueringer av opplæring og kampanjer, atferdstilpasninger til tiltak, dybdeanalyser av transportulykker, analyser av feilhandlinger og operatørers belastninger, tradisjonelle risikoanalyser, analyser av terrorsikring i transport, forskning om intelligente transportsystemer samt undersøkelser av sikkerhetskultur, sikkerhetsorganisering og beredskap.

Trafikksikkerhet

Rune Elvik *Forskningsleder*
re@toi.no

TØI er et ledende og internasjonalt anerkjent forskningsinstitutt innen trafikksikkerhet. Forskningsområdet omfatter studier av faktorer som påvirker trafikkulykkene, hvordan man kan utpeke ulykkesbelastede steder, utvikling av statistiske modeller til forklaring av variasjon i ulykkestall og evaluering av virkninger av trafikksikkerhetstiltak.

Oppsummering av kunnskap om virkninger av trafikksikkerhetstiltak, meta-analyser og nyttekostnadsanalyser av slike tiltak, verdsetting av ikke-markedsgoder samt analyser av transportsikkerhetspolitikk, er også viktige temaer.

Trafikksikkerhetshåndboken er et viktig oppslagsverk som presenterer nasjonal og internasjonal kunnskap om virkningen av ulike trafikksikkerhetstiltak. Boken utgis av TØI, revideres løpende, og er gratis tilgjengelig via TØIs hjemmeside på internett.

www.toi.no

På vår hjemmeside på Internett kan du finne mer informasjon om TØI (forskningsområder, ansatte, e-post adresser, nye rapporter, rapportsammendrag).

Postadresse:
Transportøkonomisk institutt
Gaustadalléen 21
NO-0349 Oslo
Norway

Kontor:
Forskningsparken
Gaustadalléen 21
Telefon: 22 57 38 00
Telefaks: 22 60 92 00
E-post: toi@toi.no
Hjemmeside: www.toi.no